

DAUT

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
15 päivänä huhtikuuta 1997 *

Asiassa C-105/95,

jonka Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, Münster (Saksa), on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Paul Daut GmbH & Co. KG

vastaan

Oberkreisdirektor des Kreises Gütersloh

ennakkoratkaisun terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/433/ETY (EYVL 1964, 121, s. 2012), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 29 päivänä heinäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/497/ETY (EYVL L 268, s. 69), jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi 21 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/608/ETY (EYVL L 351, s. 34) ja EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtajan tehtäviä hoitava C. N. Kakouris (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn ja H. Ragnemalm,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Paul Daut GmbH & Co. KG, edustajanaan asianajaja Gerd Weyland, Gummersbach,
- Oberkreisdirektor des Kreises Gütersloh, edustajanaan Rechtsamt der Kreisverwaltung Güterslohin Kreisoberrechtsrätin Bärbel Schütte,
- Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön Ministerialrat Ernst Röder ja saman ministeriön Assessor Gereon Thiele,
- Belgian hallitus, asiamiehenään ulkoasianministeriön oikeudellisen osaston hallintojohtaja Jan Devadder,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Klaus-Dieter Borchardt, jota avustaa asianajaja Gerrit Schohe, Bryssel,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Paul Daut GmbH & Co. KG:n, edustajanaan Gerd Weyland, Saksan hallituksen, edustajanaan Ernst Röder, ja komission, edustajanaan Gerrit Schohe, jota avustaa komission asiantuntija Heinrich Winter, 3.10.1996 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.10.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, Münster, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 17.3.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 31.3.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen, joka koskee terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/433/ETY (EYVL 1964, 121, s. 2012), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 29 päivänä heinäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/497/ETY (EYVL L 268, s. 69), jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi 21 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/608/ETY (EYVL L 351, s. 34) ja EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkintaa.
- 2 Nämä kysymykset on esitetty hallintoriita-asiassa, jossa asianosaisina ovat Paul Daut -yhtiö (jäljempänä Daut) ja Oberkreisdirektor des Kreises Gütersloh (jäljempänä Oberkreisdirektor), joka on toimivaltainen viranomainen elintarvike- ja liha-hygieniaa koskevissa asioissa, ja jossa on kysymys siitä, että viimeksi mainittu määräsi takavarikoitavaksi Dautin tiloissa olleet koneellisesti irrotetut ja pakastetut lihat, joita oli noin kaksi tuhatta kiloa.

- 3 Pääasiaa koskevista asiakirjoista käy ilmi, että koneellisesti luista irrotettu liha on tuoretta lihamassaa, joka on valmistettu siten, että liha on murskattu ja sen jälkeen luut on poistettu puristamalla. Tämän menetelmän avulla on mahdollista irrottaa luista niissä vielä kiinni olevat lihantähteet. Tämä liha on erittäin nopeasti pilaantuvaa ja ihmisravinnoksi kelpaamatonta, jollei sitä kuumennuskäsitellä.
- 4 Direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on valvottava, että

— —

c) koneellisesti irrotetut lihat kuumennuskäsitellään direktiivin 77/99/ETY mukaisesti;

— —

g) edellisissä kohdissa määrätyt käsittelyt suoritetaan alkuperälaitoksissa tai jossakin muussa virkaeläinlääkärin määräämässä laitoksessa.”

- 5 Kuumennuskäsittely on suoritettava noudattaen terveyttä koskevista kysymyksistä yhteisön sisäisessä lihavalmisteiden kaupassa 21 päivänä joulukuuta 1976 annettua neuvoston direktiiviä 77/99/ETY (EYVL 1977, L 26, s. 85), sellaisena kuin se on muutettuna 10 päivänä helmikuuta 1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/5/ETY (EYVL L 57, s. 1). Tämä käsittely on suoritettava hyväksytyissä laitoksissa direktiivin 77/99/ETY 6, 7 ja 8 artiklan säännösten mukaisesti.
- 6 Direktiivin 89/608/ETY 6 artiklan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Viranomaisen, jolle pyyntö osoitetaan, on hakijaviranomaisen pyynnöstä valvottava, järjestettävä valvonta tai vahvistettava valvontaa sellaisissa yksiköissä, joiden toimialalla tällaisia rikkomisia epäillään, erityisesti:

a) laitoksissa,

— —”.

- 7 Saksan lainsäätäjä on pannut direktiivit 64/433/ETY ja 77/99/ETY täytäntöön kansallisessa oikeudessa antamalla 30.10.1986 asetuksen, joka koskee lihan käsittelylle asetettavia hygieniavaatimuksia ja viranomaisten toimittamia tarkastuksia (Verordnung über die hygienischen Anforderungen und amtlichen Untersuchungen beim Verkehr mit Fleisch, BGBl I, s. 1678, jäljempänä asetus), jota on viimeksi muutettu 27.4.1993 annetulla lailla (BGBl I, s. 512). Tämän asetuksen 17 1 momentin 2 kohdasta ilmenee, että Saksaan ei saa maahantuoda sellaista koneellisesti irrotettua lihaa, jota ei ole kuumennuskäsitelty lähettäjämaassa.

- 8 Oberkreisdirektor määräsi kyseiset Dautin tiloissa olleet lihat takavarikoitaviksi tämän asetuksen perusteella. Pääasiaa koskevista asiakirjoista käy nimittäin ilmi, että nämä lihat, joita ei ollut kuumennuskäsitelty, oli ostettu eräältä Belgiassa sijaitsevalta yritykseltä, joka täytti EY:n normit, ja että ne oli sitten tuotu Saksaan tätä käsittelyä varten ja myöhemmin jalostettavaksi Dautin laitoksessa, joka myös täytti nämä normit.
- 9 Amtsgericht Rheda-Wiedenbrück määräsi Dautille rikosoikeudellisena seuraamuksena sakkoa.
- 10 Oberverwaltungsgericht, joka viimeisenä oikeusasteena käsittelee asiaa, katsoo direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdasta seuraavan, että koska lämpökäsittelyä ei ole suoritettu lähettäjälaitoksessa, lähettäjämaan virkaeläinlääkärin tätä varten määräämän laitoksen on sijaittava tässä valtiossa. Se kysyy kuitenkin, onko tämä säännös näin ymmärrettynä yhteensopiva perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa siinä tapauksessa, että koneellisesti irrotettu liha on ensin pakastettu ja tämän jälkeen kuljetettu toiseen jäsenvaltioon kuumennuskäsiteltäväksi tähän tarkoitettuun laitoksessa.
- 11 Tämän vuoksi Oberverwaltungsgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko sellainen vastaajan menettely, jossa se terveydellisistä vaatimuksista ja viranomaisten tekemistä tutkimuksista lihavalmisteiden kaupassa 30.10.1986 annetun kansallisen asetuksen (Verordnung über die hygienischen Anforderungen und amtlichen Untersuchungen beim Verkehr mit Fleisch, FlHV, BGBl I, s. 1678), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan talousalueen voimaansaattamisesta 27.4.1993 annetulla kansallisella lailla (EWR-Ausführungsgesetz, BGBl I, s. 512—552), 17 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella riitauttaa sen, että saksalainen EY:n normit täyttävä, lihavalmistedirektiivissä tarkoitettuun kuumennuskäsittelyyn kykenevä laitos tuo maahan Belgian virkaeläinlääkärin antaman määräyksen

mukaisesti kuumennuskäsittelyä ja lihavalmistedirektiivissä tarkoitettua jalostusta varten pakastettua, koneellisesti irrotettua lihaa, jonka sille toimittaa myös EY-normit täyttävä belgialainen laitos, ETY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan mukaista sekä terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/433/ETY (tuorelihadirektiivi, EYVL 1964, 121, s. 2012), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 29 päivänä heinäkuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/497/ETY liitteessä (EYVL L 268, s. 69), sellaisena kuin se on muutettuna terveyttä koskevista kysymyksistä yhteisön sisäisessä lihavalmisteiden kaupassa 10 päivänä helmikuuta 1992 annetulla neuvoston direktiivillä 92/5/ETY (EYVL L 57, s. 1), ja terveyttä koskevista kysymyksistä yhteisön sisäisessä lihavalmisteiden kaupassa 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/99/ETY (lihavalmistedirektiivi, EYVL 1977, L 26, s. 85), sellaisena kuin se on direktiivin 92/5/ETY liitteessä, mukaista; jos vastaus kysymykseen on kieltävä, onko Saksan eläinlääkintäviranomaisten toimittava yhteistyössä, ja jos on, keiden kanssa?”

12 Tässä kysymyksessä on kolme osaa:

- Kysymyksen ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko kansallinen lainsäädäntö, jolla kielletään sellaisen lihan maahan tuonti, joka on koneellisesti irrotettu ja jota ei ole lähettäjämaassa kuumennuskäsittely, direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdan vastainen, jos nämä lihat on tarkoitus kuumennuskäsitellä lähettäjämaan virkaeläinlääkärin määräämässä määrämaan hyväksymässä laitoksessa.
- Jos tähän kysymykseen vastataan kieltävästi, kysytään toiseksi, ovatko direktiivin 64/433/ETY 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohta, sellaisena kuin direktiivi on muutettuna, yhteensopivia tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten kanssa, erityisesti silloin kun maahan tuotu liha on pakastettu lähettäjämaassa.

- Jos kysymyksen ensimmäiseen osaan vastataan myöntävästi, kansallinen tuomioistuin kysyy kolmanneksi, onko välttämätöntä, että määrämaan toimivaltaiset eläinlääkintäviranomaiset toimivat yhteistyössä, ja jos näin on, minkä viranomaisten kanssa.

Ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäinen osa

- 13 Ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko sellainen kansallinen lainsäädäntö, jolla kielletään maahantuomasta lihaa, joka on irrotettu koneellisesti ja jota ei ole kuumennuskäsitelty lähettäjämaassa, direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdan vastainen, jos nämä lihat on tarkoitus kuumennuskäsitellä lähettäjämaan virkaeläinlääkärin määräämässä määrämaan hyväksymässä laitoksessa.
- 14 Tästä syystä on tutkittava, onko tämän säännöksen perusteella mahdollista, että siinä tapauksessa, että lihaa ei ole kuumennuskäsitelty lähettäjälaitoksessa, lähettäjämaan virkaeläinlääkäri voi määrätä tämän käsittelyn suoritettavaksi jossakin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa tätä tarkoitusta varten hyväksytyssä laitoksessa.
- 15 Tältä osin on korostettava, että yhteisön lainsäätäjä tietää koneellisesti irrotetun lihan olevan erityisen herkästi pilaantuvaa ja että se juuri tämän vuoksi on asettanut jäsenvaltioille direktiivin 64/433/ETY 6 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ilmenevän velvollisuuden valvoa, että tällainen liha kuumennuskäsitellään ennen kuin se käytetään ravinnoksi. Tämä käsittely on suoritettava joko lähettäjälaitoksessa tai jossakin muussa lähettäjämaan virkaeläinlääkärin määräämässä laitoksessa (g kohta).

- 16 Direktiivin 64/433/ETY 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdan tavoitteena on, että sen jälkeen kun lihat on koneellisesti irrotettu luista, käsittely on terveydellisistä syistä suoritettava niin pian kuin mahdollista. Näin ollen on parempi, että kuumennuskäsittely suoritetaan siinä laitoksessa, jossa lihat on koneellisesti irrotettu.
- 17 Jos kuumennuskäsittelyä ei kuitenkaan, lähinnä taloudellisista syistä, voida suorittaa lihantuotantolaitoksessa, on katsottava, että se on suoritettava niin pian kuin mahdollista sellaisessa tätä tarkoitusta varten hyväksytyssä laitoksessa, joka sijaitsee lähinnä alkuperälaitosta.
- 18 Kuten komissio on perustellusti korostanut, tämä kuumennuskäsittelyn ajallista ja maantieteellistä läheisyyttä koskeva periaate ei tarkoita sitä, että lähettäjamaan virkaeläinlääkäri voisi valita vain tämän viimeksi mainitun valtion alueella sijaitsevan laitoksen. Parhaiten tähän tarkoitukseen soveltuva laitos voi läheisyysperiaatteen mukaisesti yhtä hyvin sijaita myös toisen jäsenvaltion alueella edellyttäen, että tämä laitos täyttää EY-normit.
- 19 Tätä tulkintaa tukee direktiivin 64/433/ETY 6 artiklan 1 kohdan g alakohdan sanamuoto, jolla lähettäjamaan virkaeläinlääkärille annetaan mahdollisuus määrätä ”jokin muu” laitos. Lisäksi on katsottava, että vain tällainen tulkinta on yhtenäismarkkinoita ja tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perusperiaatteiden mukainen.
- 20 Lopuksi on todettava, että tällä tulkinnalla otetaan myös asianmukaisesti huomioon kansanterveyden suojaamiseen liittyvät näkökohdat. Lähettäjämään virkaeläinlääkärillä, jonka tehtäviin direktiivin 64/433/ETY perusteella kuuluu valvoa, että yhtenäismarkkinoita ja tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia periaatteita

noudatetaan yhteisössä, on myös laitosta määrätessään velvollisuus valvoa, että yhteisön lainsäädännön tavoitteena oleva kansanterveyden suojelu toteutuu käytännössä. Tätä tarkoitusta varten direktiivillä 89/608/ETY annetaan virkaeläinlääkärille mahdollisuus saada apua sen jäsenvaltion viranomaisilta, jonka alueella käsittelyä varten määrätty laitos sijaitsee.

- 21 Tästä seuraa, että jäsenvaltion lainsäädäntö, jolla kielletään sellaisen lihan maahantuonti, joka on koneellisesti irrotettu ja jota ei lähettäjämaassa ole kuumennuskäsitelty, on edellä mainittujen lihan tuotantopaikan ja sen käsittelypaikan maantieteellistä läheisyyttä, yhtenäismarkkinoita ja tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden vastainen. Näin on sitäkin suuremmalla syyllä, koska liha, jonka tuonti on kielletty, on pakastettu lähettäjämaassa.
- 22 Ennakkoratkaisukysymyksen ensimmäiseen osaan on siis vastattava siten, että kansallinen lainsäädäntö, jolla kielletään koneellisesti irrotetun ja kuumennuskäsittelemättömän lihan maahantuonti, on direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdan vastainen, jos tämä liha on tarkoitus kuumennuskäsitellä lähettäjämaan virkaeläinlääkärin määräämässä määrään hyväksymässä laitoksessa.
- 23 Tämä vastaus huomioon ottaen ei ennakkoratkaisukysymyksen toiseen osaan tarvitse vastata.

Ennakkoratkaisukysymyksen kolmas osa

- 24 Ennakkoratkaisukysymyksen kolmannessa osassa kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, onko välttämätöntä, että määräämaan toimivaltaiset eläinlääkintäviranomaiset toimivat yhteistyössä, ja jos on, minkä viranomaisten kanssa.

25 Direktiivissä 89/608/ETY säädetään jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sovellettaessa eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevaa yhteisön lainsäädäntöä. Sen johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa korostetaan, että maataloustuotteiden sisämarkkinoiden asianmukainen toiminta sekä mahdollisuus lopettaa rajoilla tapahtuvat eläinlääkinnälliset tarkastukset merkitsee, että on tarpeen vahvistaa kyseisten säännösten soveltamisesta kussakin jäsenvaltiossa vastaavien viranomaisten yhteistyötä.

26 Direktiivin 89/608/ETY 1 ja 2 artiklasta käy ilmi, että jokaisen jäsenvaltion on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle se toimivaltainen keskustason viranomaisena, jolle tässä jäsenvaltiossa kuuluu eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön soveltamisen valvonta. Tämän direktiivin 4 ja 8 artiklan mukaan toimivaltaisten viranomaisten välinen avunanto tapahtuu joko siten, että jäsenvaltion toimivaltainen keskustason viranomaisena (hakijaviranomaisena) osoittaa avunantopyynnön toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle keskustason viranomaiselle (viranomaisena jolle pyyntö osoitetaan), tai siten, että nämä viranomaiset omaloitteisesti avustavat toisiaan silloin kun ne pitävät sitä tarpeellisena eläinlääkintää tai kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön noudattamisen kannalta. Direktiivin 6 artiklassa säädetään lisäksi, että toimivaltainen viranomaisena voi pyytää toisen jäsenvaltion toimivaltaista viranomaisesta vahvistamaan valvontaa tietyissä yksiköissä, erityisesti laitoksissa.

27 Tällainen järjestely antaa jäsenvaltion toimivaltaiselle eläinlääkintäviranomaiselle mahdollisuuden pyytää tarkastusten suorittamiseen ja rikkomusten ehkäisyyn apua toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta eläinlääkintäviranomaiselta silloin kun se pitää sitä tarpeellisena. Viranomaisena, jolle pyyntö osoitetaan, on tällöin annettava apua hakijaviranomaiselle. Tällaisen pyynnön mahdollisuus ei kuitenkaan vaikuta jäsenvaltion virkaeläinlääkärin oikeuteen määrätä, että koneellisesti irrotetun lihan kuumennuskäsittely suoritetaan toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevassa laitoksessa.

- 28 Ennakkoratkaisukysymyksen kolmanteen osaan on siis vastattava siten, että lähettäjämaan toimivaltainen eläinlääkintäviranomainen voi direktiivin 89/608/ETY nojalla pyytää apua määrämään toimivaltaiselta eläinlääkintäviranomaiselta, eikä se, että tällainen mahdollisuus on olemassa, vaikuta jäsenvaltion virkaeläinlääkärin oikeuteen määrätä, että koneellisesti irrotetun lihan kuumennuskäsittely suoritetaan toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevassa laitoksessa.

Oikeudenkäyntikulut

- 29 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan ja Belgian hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalenin (Münster) 17.3.1995 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

- 1) **Kansallinen lainsäädäntö, jolla kielletään koneellisesti irrotetun ja lähettäjämaassa kuumennuskäsittelemättömän lihan maahantuonti, on terveyttä**

koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/433/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 29 päivänä heinäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/497/ETY, 6 artiklan 1 kohdan c ja g alakohdan vastainen, jos tämä liha on tarkoitus kuumennuskäsitellä lähettäjämaan virkaeläinlääkärin määräämässä ja tuojajäsenvaltion hyväksymässä laitoksessa.

- 2) Lähettäjämaan toimivaltainen eläinlääkintäviranomainen voi jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lain-säädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi 21 päivänä marraskuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/608/ETY nojalla pyytää apua määräämaan toimivaltaiselta eläinlääkintäviranomaiselta, eikä se, että tällainen mahdollisuus on olemassa, vaikuta jäsenvaltion virkaeläinlääkärin oikeuteen määrätä, että koneellisesti irrotetun lihan kuumennuskäsittely suoritetaan toisen jäsenvaltion alueella sijaitsevassa laitoksessa.

Kakouris

Kapteyn

Ragnemalm

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä huhtikuuta 1997.

R. Grass

J. L. Murray

kirjaaja

neljännen jaoston puheenjohtaja